

The world according to www.overheid.nl

Fokke Fernhout¹

Overheid.nl plaatst haar eigen versies van de Nederlandse wet op de site. Dat is bijzonder onwenselijk, omdat het alleen aan de democratisch gelegitimeerde wetgever is om fouten te verbeteren. Tot overmaat van ramp is de communicatie over de inhoud van de site verbureaucratiseerd naar een mistige voorlichtingsinstantie.

Met de jurisprudentie op www.rechtspraak.nl en de regelgeving (inclusief de kamerstukken) op www.overheid.nl heeft Nederland een juridische informatievoorziening waar de rest van de wereld alleen maar watertandend van kan dromen. Beide sites hebben een goede en begrijpelijke interface en zijn (afgezien van incidentele oprispingen) snel genoeg. Zonder dat daarnaar onderzoek is gedaan mag daarom worden aangenomen dat de juridische goegemeente inmiddels volledig op de inhoud van de sites vertrouwt. Bij rechtspraak.nl is dat geen probleem. De rechterlijke uitspraken zullen digitaal worden aangeleverd en worden integraal (na anonimisering) geplaatst. Dan kan er weinig mis gaan. Bij overheid.nl ligt dat kritischer, want de site publiceert geconsolideerde wetgeving. Daarbij kan van alles mis gaan en bovendien zal een redacteur moeten bepalen hoe de wijzigingen in de bestaande regelgeving moeten worden verwerkt.

Dat is een lastig karwei, waarbij een dergelijke redacteur zelfs voor moeilijke keuzes kan komen te staan. Hoe ga je bijvoorbeeld om met een wet die ertoe leidt dat artikel 111 lid 2 sub a Rv komt te luiden: 'Naast de gegevens bedoeld in artikel 45, derde lid, vermeldt het exploit van dagvaarding: a. de door eiser gekozen woonplaats de door eiser gekozen woonplaats in Nederland' (*Stb.* 2005, 455)? Ga je dat verbeteren of doe je gewoon wat de wetgever zegt? De uitgevers van wettenedities voerden een verschillend beleid. De Staatsuitgeverij voelde zich altijd al boven God en iedereen verheven en publiceerde een eigen versie van de wet; Kluwer wist tot 2013 haar plaats en publiceerde de wetten in de tekst zoals die door de wetgever was vastgesteld.

En overheid.nl? [Overheid.nl](http://overheid.nl) meent het ook beter te weten dan de wetgever en heeft steeds haar eigen versies van de Nederlandse wet op de site geplaatst. Dat is bijzonder onwenselijk, want het is immers alleen aan de democratisch gelegitimeerde wetgever om fouten te verbeteren. Het valt echter weer mee als over de teksten op overheid.nl te communiceren valt. In het verleden was dat het geval. In 2008 werd bijvoorbeeld op de site vermeld dat de artikelen 14a t/m 14e van de Wet op de rechterlijke organisatie waren ingetrokken. Niet de eerste de beste regeling, want

het ging juist om de mogelijkheid te klagen over rechterlijke ambtenaren bij de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Op grond van een overgangsregeling opgenomen in artikel XIII Wet organisatie bestuur en gerechten (*Stb.* 2001, 582) waren die bepalingen echter gehandhaafd in afwachting van de inwerkingtreding van een andere regeling, die er in 2008 nog niet was (en pas jaren later zou komen). Het kostte een paar mailtjes (via het op de site opgenomen e-mailadres) met juridische argumenten, maar binnen een paar dagen waren de artikelen weer terug op de site en deze bleven daar staan totdat zij daadwerkelijk werden ingetrokken. Tot zover is er niets aan de hand.

Het lijkt alsof overheid.nl een coupe heeft gepleegd en definitief de wetgever als primaire bron van recht heeft vervangen

Onder de huidige bewindslieden zijn de zaken echter aan het ontsporen. Het lijkt alsof overheid.nl een coupe heeft gepleegd en definitief de wetgever als primaire bron van recht heeft vervangen. Ik kwam daar voor het eerst achter toen ik een onjuistheid vond bij het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Via de site stuurde ik het volgende bericht: 'Bij het i'tje op Rv vind ik als eerste aanhangige wetsontwerp 31714. Dit wetsontwerp is echter op 22 november 2011 verworpen door de Iste Kamer. Dan is het toch niet meer aanhangig?'. Het duurde een kleine drie weken, maar toen kwam het volgende bericht terug van een vriendelijke mevrouw: 'U heeft een vraag gesteld via

Auteur

1. mr. F.J. Fernhout is UHD burgerlijk procesrecht aan de Universiteit Maastricht.

Through the wrong holes © Sarah Jones / Ikon Images/Alamy

Overheid.nl. De publieksvoorlichting van Overheid.nl is ondergebracht bij Informatie Rijksoverheid. U kunt hierom uw vraag stellen via de website <https://www.rijks-overheid.nl/contact/contactformulier>. Informatie Rijksoverheid (voorheen Postbus 51) Telefoonnummer: 1400 (lokaal tarief) www.rijks-overheid.nl. Ik hoop dat ik uw vraag naar tevredenheid heb beantwoord. Dat laatste was zeker niet het geval, maar toen ik vroeg wat dit nu voor een malligheid was, antwoordde ditmaal een meneer in elegant Nederlands: 'KOOP is een organisatie wat webapplicaties bouwt voor overheden om hun informatie op te publiceren. Wij gaan helaas niet inhoudelijk over de publicaties die u op overheid.nl aantreft. Hierom willen wij u

graag verzoeken om contact op te nemen met Informatie Rijksoverheid (voormalige Postbus 51) zie weten precies bij welke instantie u dient te zijn zodat zij hun tekst kunnen wijzigen.' Communicatie over overheid.nl, dus over de primaire bron voor de inhoud van de Nederlandse wetgeving, is met andere woorden verbureaucratiseerd naar een mistige voorlichtingsinstantie, die hoge barrières inbouwt om überhaupt benaderd te kunnen worden, laat staan dat er veel van te verwachten valt.

Intussen gaat overheid.nl onverstoorbaar verder met haar eigen versie van het Nederlandse recht

Intussen gaat overheid.nl onverstoorbaar verder met haar eigen versie van het Nederlandse recht. Dat kwam pijnlijk aan het licht na mijn stukje in het *Advocatenblad* van mei 2014, *Zijn de griffierechten 2014 echt verschuldigd?* (p. 31-32). Daarin werd signaleerd dat de *Regeling (...) tot indexerings van bedragen in (...) de Wet griffierechten burgerlijke zaken (...)* (Stcrt. 2013, 35871) hetzij onverbindend is doordat wijzigingen worden aangebracht in een formele wet, hetzij bedragen wijzigt die er niet zijn en dus geen gevolg heeft. Overheid.nl blijkt hard terug te slaan door met een eigen visie op de genoemde regeling te komen en koelbloedig zelf te bedenken wat er volgens overheid.nl eigenlijk in de regeling had moeten staan.

'Kan dat zomaar in Nederland?', vragen wij ons af in het koor der leefbaren en verontruste burgers. Hopelijk niet. Het zal de advocaten enige moeite kosten om de rechters te overtuigen, maar dat moet op den duur toch gaan lukken. De rechters die moeten oordelen over een verzet tegen vaststelling van de griffierechten zullen in eerste instantie overheid.nl raadplegen en daar een Wet griffierechten burgerlijke zaken aantreffen, waarin keurig alle bedragen voor 2014 zijn aangepast. Met de originele tekst van de regeling in de hand moet het echter mogelijk zijn de rechters te laten zien dat de 'world according to overheid.nl' toch niet de wereld is waarin wij leven.

En intussen hopen we dan maar dat overheid.nl wat meer respect gaat tonen voor de wetgever en weer open zal gaan staan voor redelijke opmerkingen vanuit het publiek. •